

3

L'Ajuntament de Barcelona impulsa la normativa per reduir l'impacte ambiental en l'obra pública

- **La mesura permetrà la reducció de l'impacte ambiental i social de les obres en execució amb pressupost igual o superior a 450.000 €**
- **S'aplicarà a totes les obres promogudes per operadors municipals, organismes autònoms o empreses municipals**
- **Intervé en totes les parts del procés: el projecte, la contractació i l'execució**

|

16 de novembre del 2009

L'Ajuntament de Barcelona impulsa el decret per reduir els impactes ambiental i social de l'obra pública amb pressupost igual o superior a 450.000 €

L'Ajuntament de Barcelona aprova, per Decret d'Alcaldia en data a 14 d'octubre de 2009, que totes les obres promogudes per operadors municipals, organismes autònoms i empreses municipals, amb un pressupost estimat igual o superior a 450.000 €, presentin obligatòriament una Memòria Ambiental en els Projectes d'Obres, és a dir en la fase de redacció dels projectes d'obres. Amb aquesta mesura, Barcelona incorpora una mesura per afavorir la reducció de l'impacte ambiental i social de les obres en execució a partir d'un pla d'ambientalització de l'obra, i incidir en una millor qualitat ambiental de l'espai públic per una ciutat més sostenible.

L'objectiu principal del Decret és que els projectes d'obres amb pressupost igual o superior a 450.000 € comptin amb una Memòria Ambiental que concreti les mesures encaminades a reduir l'impacte ambiental i social que l'obra a licitar pugui ocasionar, al mateix temps que detalli aquells aspectes que el licitador hagi de concretar en la fase de licitació.

El nou Decret d'Alcaldia intervé en totes les parts del procés (actuant en el projecte, la contractació i l'execució), disposa de mètode, procediments i eines comunes per a totes les àrees municipals, i sistematitza el desenvolupament de les actuacions a seguir.

Així, d'acord amb el procediment previst pel Decret, el projectista haurà d'elaborar la Memòria utilitzant el "Manual bàsic per a l'elaboració d'una memòria ambiental" que es facilitarà a través de la web municipal, i que s'annexarà al plec de condicions tècniques que regirà el seu procés de licitació. A través del procés de licitació, el contingut de la memòria ambiental passarà a formar part del pla d'ambientalització de l'obra que el contractista haurà d'elaborar prèviament a l'execució de l'obra i de complir durant l'execució de l'obra.

Aquesta mesura forma part de les accions que impulsa l'Ajuntament de Barcelona en el marc dels compromisos establerts en el Pla d'Actuació Municipal 2008-2011 (PAM) que preveu incidir en la qualitat ambiental de la ciutat i la gestió eficient dels recursos naturals, amb mesures com l'adaptació de l'operativa dels serveis municipals a les mesures proposades en el Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire a la regió de Barcelona.

Han demostrat el seu compromís ferm en l'ambientalització de les obres i han fet que pugui ser una realitat a la ciutat de Barcelona: Sector d'Urbanisme i Infraestructures, Sector de Serveis Generals i Coordinació Territorial, Sector d'Acció Social i Ciutadania, Sector de Promoció Econòmica, Districtes de la ciutat de Barcelona, Bimsa i empreses participades, Acefat, Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, Barcelona Regional, Bagursa, Barcelona Serveis Municipals, Grup de treball de millora de l'accessibilitat, Ajuntament + Sostenible,

2

I Requisits ambientals a totes les obres I

A més dels projectes d'obres d'import inferior a 450.000 € també quedaran exempts de l'elaboració de la memòria ambiental els projectes que, per les seves característiques, ubicació o potencial impacte s'inclouin dins els annexos del Reial Decret Legislatiu 1/2008, d'11 de gener, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació d'Impacte Ambiental de Projectes. Aquests projectes ja estan obligats a disposar d'un Estudi d'Impacte Ambiental que serveix de base per tal que l'administració ambiental competent formuli la corresponent Declaració d'Impacte Ambiental i, en conseqüència es formuli el Programa de Vigilància resultant. Així doncs, tots els projectes han de complir amb el Manual de Qualitat de les obres tal i com marca el text del decret.

D'acord amb el Reial Decret, es tracta de projectes d'infraestructures relacionades amb la construcció de carreteres, línies de ferrocarril, aeroports, ports comercials, pesquers o esportius, espigons i pantalans, obres costeres destinades a combatre l'erosió i obres marítimes que puguin alterar la costa.

Els agents que intervenen en el procés de projecció, contractació i execució de les obres són diversos i cada un d'ells té un paper rellevant i unes responsabilitats concretes envers la memòria ambiental i el que d'ella se'n deriva.

Fase de redacció del projecte:

Òrgan contractador del projecte: contractar la redacció de la memòria ambiental junt amb la resta de parts del projecte.

Projectista: Elaborar la memòria ambiental seguint el manual bàsic facilitat, concretant el major nombre de mesures possibles encaminades a reduir l'impacte ambiental ocasionat per l'obra i proposar els aspectes que, en cas que sigui necessari, s'hagin de sol·licitar al plec de condicions tècniques en matèria d'ambientalització per tal que el licitador els concreti a l'oferta presentada.

Fase de licitació de l'obra:

Òrgan contractador de l'obra: Annexar la memòria ambiental al plec de condicions tècniques que regiran el concurs, incorporar al plec de condicions tècniques la sol·licitud de millores ambientals que el projectista hagi proposat sol·licitar als licitadors i referenciar la memòria ambiental com a document de naturalesa contractual al corresponent plec de condicions administratives. En el casos que no s'hagi elaborat la memòria ambiental, és mantindrà com a document de referència contractual el Manual de Qualitat de les Obres vigent en el moment de la licitació de l'obra.

Llicitador: Concretar aquells aspectes de la memòria ambiental que s'hagin deixat oberts en la fase de concurs, sol·licitant al llicitador la concreció corresponent.

Fase d'obra:

Contractista:

- Prèviament a l'inici de l'execució de l'obra, el contractista adjudicatari haurà d'elaborar i presentar el Pla d'Ambientalització de l'obra, en el qual es desenvolupin i es comentin les mesures contingudes a la memòria ambiental, en funció del sistema constructiu. Aquest Pla es validarà, com a màxim, en el moment de l'acta de replanteig
- Executar el Pla d'Ambientalització validat per l'òrgan contractador de l'obra.

Operador Municipal promotor: Vetllar pel compliment del pla d'ambientalització de l'obra i del Manual de Qualitat de les obres.

Cada obra té unes dimensions, unes característiques, ubicació, etc. que fan que la memòria ambiental que acompanyi el projecte corresponent hagi d'estar adaptada a les dimensions i sobretot, a l'impacte ambiental que aquesta pugui ocasionar. En base a aquests aspectes cada projectista haurà d'adaptar el contingut de la memòria (extensió i detall) i les mesures de reducció de l'impacte a requerir.

Per a l'elaboració de la Memòria Ambiental s'ha de seguir el Manual Bàsic corresponent, en el qual s'estableix el contingut essencial de la memòria, els apartats a desenvolupar i les principals referències normatives i tècniques a consultar per tal de desenvolupar cada apartat de mesures correctores. Addicionalment, el Manual Bàsic conté un annex en el qual s'amplien alguns aspectes contemplats fruit de la interpretació d'alguns aspectes de la normativa en vigor en aquests moments i dels documents tècnics actuals de referència, com el Manual de Qualitat de les Obres.

En base al Manual Bàsic d'elaboració de la memòria ambiental, els apartats que aquesta hauria de contenir, són:

- La identificació dels vectors ambientals que es veuen afectats per l'obra en concret. S'hauran de contemplar, com a mínim els següents vectors ambientals d'impacte: població, residus, materials, atmosfera, sòl i subsòl, hidrologia, energia, flora i fauna i paisatge.
-

Ahora s'haurà de justificar per què l'obra en qüestió no causarà impacte sobre els vectors ambientals que es citen anteriorment i que no es contemplin en el desenvolupament de la memòria.

- Les mesures correctores que el projectista proposa que es desenvolupin per tal de minorar els impactes sobre els vectors identificats. Els punts principals a tractar pel

que fa a les mesures correctores de cada vector són:

- Població
 - *Utilitat per a la població*
 - *Alteració del benestar de la població*
 - *Existència de Patrimoni Cultural a la zona*
- Residus
 - *Generació, segregació i gestió dels residus*
- Materials
 - *Consum de materials*
 - *Sostenibilitat dels materials*
- Atmosfera
 - *Emissió de gasos i pols*
 - *Emissió d'olors*
 - *Emissió de soroll i vibracions. Impacte acústic.*
 - *Qualitat de l'aire interior i exterior*
 - *Impacte lumínic*
- Sòl i subsòl
 - *Ocupació del terreny*
 - *Existència de capa de terra vegetal*
 - *Gestió de moviments de terres: sobrants i préstecs*
 - *Afectació a les propietats físiques del sòl*
- Hidrologia
 - *Afectació dels sistemes de drenatge superficials*
 - *Afectació als sistemes hídrics subterranis*
 - *Consums d'aigua*
- Energia
 - *Consum energètic*
- Flora i fauna
 - *Existència de comunitats vegetals o animals*
- Paisatge
 - *Impacte visual*
 -

Per fer efectives les disposicions aquí previstes caldrà la modificació dels Plecs de clàusules administratives particulars de serveis, que tinguin per objecte la redacció d'un projecte executiu, per a una obra d'import estimat superior als 450.000 €, a fi d'incloure una memòria ambiental com un element més del projecte.

També s'hauran de modificar els Plecs de clàusules administratives particulars d'obres, quan el seu import estimat sigui superior als 450.000 €, en tant que la memòria ambiental, forma part del projecte, i que l'adjudicatari, abans de l'inici de les obres, i com a màxim en l'acta de replanteig, haurà de presentar i validar un pla d'ambientalització de les obres, d'acord amb la memòria ambiental.

I Compromís ambiental per un desenvolupament més sostenible I

La ciutat de Barcelona, a través del l'Agenda 21, ha expressat el seu compromís per assolir un model de desenvolupament més sostenible, seguint les directrius establertes per les Nacions Unides, fixant objectius com l'assoliment d'uns nivells òptims de qualitat ambiental, la preservació dels recursos naturals i la promoció de l'ús dels renovables, la reducció de la producció de residus i el foment de la reutilització i el reciclatge, etc.

Aquests i d'altres objectius han estat incorporats dins els plans de treball de nombroses àrees, instituts i empreses municipals l'activitat dels quals gira a l'entorn de les obres: en la seva planificació, projecció, execució, control i seguiment, etc.

Les obres, molt presents a Barcelona, són un mitjà clar per a la millora global de la ciutat en serveis, equipaments, infraestructures, etc., però les seves característiques fan que durant la seva execució s'incideixi en el medi i sobre les persones de manera directa. És per aquest motiu que s'ha considerat imprescindible que des de les diferents àrees municipals s'internalitzin els anteriors objectius per tal de fer compatible el benefici que suposen les obres amb la qualitat de vida de les persones.

En aquest marc, des de l'Àrea de Medi Ambient s'ha impulsat un projecte que pretén sumar els esforços, els coneixements i l'experiència de totes les àrees municipals amb un objectiu comú: l'ambientalització de les obres, és a dir, sistematitzar un procés de treball en diferents fases de les obres que tendeixi a minorar l'impacte ambiental i social que aquestes poden ocasionar.